

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2022.67.07>
УДК 343.98:006.03

Андрій Олександрович Полтавський
помічник директора
відповідальний секретар
Технічного комітету 192 «Судова експертиза»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4401-8996>
E-mail: a.poltavskiy@kndise.gov.ua

*Київський науково-дослідний інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України*

РОЗРОБЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ «СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ» ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ УДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті висвітлено проблему недосконалого нормативного регламентування вимог до освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня, підготовки, атестації тощо судових експертів на прикладі визначеного Законом України «Про судову експертизу», кваліфікаційними характеристиками на професію «Судовий експерт». Проведено порівняльний аналіз змісту кваліфікаційних характеристик та положень професійних стандартів. Обґрунтовано необхідність детального нормативного регламентування зазначених позицій шляхом розроблення професійного стандарту «Судовий експерт».

Ключові слова: кваліфікація, кваліфікаційні характеристики, освіта, підготовка, професійний стандарт, судовий експерт.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні не існує конкретних вимог до освіти, рівня кваліфікації, підготовки, компетентностей та компетенцій тощо кадрів, які забезпечують проведення судових експертиз.

Так, відповідно до ст. 7 Закону України «Про судову експертизу» (далі – Закон) судово-експертну діяльність здійснюють державні спеціалізовані установи, їх територіальні філії, експертні установи комунальної форми власності, а також судові експерти, які не є працівниками зазначених установ, та інші фахівці (експерти) з відповідних галузей знань у порядку та на умовах, визначених Законом. До судових експертів, які працюють на постійній основі, застосовуються тільки загальні вимоги Закону щодо освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня, відповідної підготовки, атестації тощо. До фахівців (експертів) у відповідній галузі знань, які можуть проводити судову експертизу, застосовуються положення Закону щодо гарантій, прав, обов'язків, відповідальності судового експерта, крім відповідальності за відмову від проведення експертизи. Тобто,

фактично, вимог до фахівців (експертів) у відповідній галузі знань, які можуть проводити судові експертизи (*освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня, відповідної підготовки, атестації* тощо), взагалі немає, що є, на наш погляд, недоречним. Відсутні такі вимоги й в урядовому законопроекті «Про судово-експертну діяльність» та трьох альтернативних законопроектах, що на даний час розглядаються у Верховній Раді України (№№ 6284, 6284-1, 6284-2, 6284-3).

Не можна, при цьому, не згадати й про те, що у 2007 р. наказом Державного стандарту України (від 29.01.2007 № 4) до Національного класифікатора України ДК 003 «Класифікатор професій» та Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (далі – Довідник) були внесені *професія* «Судовий експерт» та *загальні кваліфікаційні характеристики на професію* «Судовий експерт», відповідно. З того часу вони (*кваліфікаційні характеристики*) не змінювалися, незважаючи на багаточисельні зміни та доповнення у законодавстві про освіту та судово-експертну діяльність за останні 15 років, що потребує відповідного реагування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вельми показовою в сенсі мети цього дослідження є робота Ю. Кравця, де він аналізує понад 20-ти річний позитивний досвід Австралії, Канади, Великобританії, США, Німеччини, Японії та інших країн із розроблення, вдосконалення та впровадження професійних стандартів (корпоративних, галузевих, регіональних, національних і міжнародних), що застосовуються у сфері:

- праці для формування та підтримання високого професійного рівня працівників, що відповідає потребам виробництва, визначення потреб у робочих кадрах і рівня їх професійної підготовки тощо;

- освіти задля розроблення освітніх стандартів і програм професійної підготовки, методів оцінювання й атестування результатів професійного навчання, ефективного й обґрунтованого підбирання кадрів тощо.

Використання професійних стандартів, на думку зарубіжних політиків, практиків, експертів і дослідників, є рушієм розвинення та функціонування як сфери праці, так і сфери освіти [1].

У зв'язку із зазначеним, протягом останніх років до національного законодавства (зокрема, Кодексу законів про працю в Україні (КЗПП), Закону України «Про оплату праці» (від 24.03.1995 № 108/95-ВР), Закону України «Про професійно-технічну освіту» (від 10.02.1998 № 103/98-ВР), Закону України «Про освіту» (від 05.09.2017 № 2145-VIII) було внесено низку змін, завдяки яким у правовому полі закріпився термін «*професійний стандарт*» [2].

Відповідно до ст. 331 Закону України «Про професійно-технічну освіту» та ст.ст. 1, 39 Закону України «Про освіту» *професійний стандарт* – це затверджені в установленому порядку вимоги до *компетентностей* працівників, що слугують основою для формування професійних *кваліфікацій*. У той же час *кваліфікація* – визнана уповноваженим суб'єктом і засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою *компетентностей* (результатів навчання) – динамічних комбінацій знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших

особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Проведеним інформаційним пошуком встановлено, що професійний стандарт «Судовий експерт» відсутній [3].

Мата дослідження. Визначення шляхів удосконалення нормативних вимог до освіти, рівня кваліфікації, підготовки компетентностей та компетенцій тощо судових експертів.

Викладення основного матеріалу. Відповідно до ст. 96 КЗпП «Тарифна система оплати праці включає: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і професійні стандарти (кваліфікаційні характеристики)». Із поданого витікає, що законодавець терміни «професійні стандарти» та «кваліфікаційні характеристики» визначає як дублети (синонімічні терміни).

Довідник служить основою для:

- розроблення посадових інструкцій працівникам, що закріплюють їх обов'язки, права та відповідальність;
- складання положень про структурні підрозділи, які визначають їх роль та місце в системі управління підприємством (установою, організацією);
- формування та регулювання ринку праці;
- ведення документації про укладення трудового договору (прийняття на роботу), професійне просування, переведення на іншу роботу, відсторонення від роботи, припинення і розірвання трудового договору;
- присвоєння та підвищення категорій за посадою відповідно до оволодіння особою повним обсягом знань та робіт за результатами кваліфікаційної атестації;
- організації навчально-виховного процесу в закладах освіти, які готують працівників за професіями відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Довідник застосовується як базовий елемент організації оплати праці разом зі схемами посадових окладів, коефіцієнтами тощо, які утворюють тарифну систему оплати праці. Тарифікаційні процедури встановлюються та регулюються законодавством України, генеральною, галузевими, регіональними угодами, колективними та трудовими договорами.

Вивченням Довідника у частині, що стосується професії «Судовий експерт», встановлено, що вони (кваліфікаційні характеристики) складаються із п'яти розділів.

У розд. 1 на підставі діючих на той час нормативних документів (2007 р.) визначені завдання, обов'язки та повноваження судового експерта, який на підставі спеціальних знань проводить експертне дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває в провадженні органів дізнання, досудового та судового слідства. За результатами досліджень від свого імені дає об'єктивний висновок. На вимогу органу дізнання, слідчого, прокурора, судді, суду дає роз'яснення щодо наданого ним висновку. Бере участь у комісійному дослідженні об'єктів і матеріалів під час проведення комісійних і комплексних експертиз. Взаємодіє з органами дізнання, досудового та судового слідства під час призначення та проведення судової експертизи. Вивчає, аналізує й

узагальнює причини і умови, які сприяли вчиненню злочину, надає пропозиції щодо подальшого їх усунення.

Судовий експерт вивчає, узагальнює та впроваджує в експертну практику новітні методики експертних досліджень, сучасні технології, технічні засоби й обладнання. У встановленому порядку готує письмові пропозиції щодо усунення недоліків в експертній роботі та вживає заходів щодо підвищення рівня професійної майстерності. Проводить науково-дослідну роботу з проблемних питань теорії та практики судової експертизи. Готує інформаційно-аналітичні матеріали, пов'язані з експертною практикою. У встановленому порядку проводить рецензування експертних досліджень, надісланих із інших експертних установ.

Судовий експерт зобов'язаний провести повне, обґрунтоване дослідження та письмово дати об'єктивний висновок і на вимогу органів дізнання, слідчого, прокурора, судді, суду дати роз'яснення щодо даного ним висновку; заявити самовідвід за наявності передбачених законодавством підстав, які виключають його участь у справі; виконувати інші обов'язки, передбачені процесуальним законодавством.

Судовий експерт несе особисту відповідальність за правдивість наданого ним висновку в порядку, передбаченому ст.ст. 384, 385 Кримінального кодексу України та ст. 14 Закону України «Про судову експертизу».

У розд. 2 визначено права судового експерта щодо внесення пропозицій керівництву з питань, пов'язаних із виконанням службових обов'язків, порушення клопотання про представлення нових матеріалів, необхідних для надання висновку. З дозволу особи, яка проводить дізнання, слідчого, прокурора або суду може бути присутнім при провадженні допитів, інших слідчих і судових дій та ставити особам, які допитуються, запитання, що стосуються предмета експертизи. Групувати й уточнювати поставлені питання, не змінюючи їх змісту, а в разі потреби звертатися до органу чи особи, які призначили експертизу, за роз'ясненням. Указувати у висновку експерта на виявлені в ході проведення судової експертизи факти, що мають значення для справи, з приводу яких йому не були поставлені питання. Подавати скарги на дії особи, у провадженні якої перебуває справа, якщо ці дії порушують права судового експерта. Вносити пропозиції щодо залучення для проведення судової експертизи відповідних фахівців. Повідомляти в письмовій формі орган чи особу, які призначили експертизу, про неможливість дати висновок, якщо поставлене питання виходить за межі компетенції експерта або якщо наданих йому матеріалів недостатньо для дачі висновку, а витребувані додаткові матеріали не були одержані.

Може виконувати інші роботи за дорученням керівних або дорадчих органів, пов'язані з організацією та виконанням експертних і наукових завдань, вносити пропозиції та брати участь у нарадах, зборах, засіданнях, конференціях, семінарах, круглих столах тощо.

У розд. 3 визначені знання, якими повинен володіти судовий експерт, починаючи з Конституції України; чинного законодавства про судову експертизу, наукову та науково-технічну діяльність; кримінального, кримінально-процесуального, цивільного, цивільного процесуального,

господарського процесуального, адміністративного законодавств України; законодавства України про адміністративне судочинство; указів та розпоряджень Президента України; постанов Верховної Ради України; постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність органів дізнання, досудового та судового слідства, експертури; практики застосування чинного законодавства в діяльності експертних служб й установ, органів дізнання, досудового та судового слідства; процесуальної регламентації слідчих дій; системи, структури, функцій, завдань, організаційно-правових засад діяльності експертних установ України; процесуального статусу судового експерта, його прав й обов'язків; історичних, гносеологічних і методологічних основ експертних досліджень; теоретичних і методичних положень судової експертизи та криміналістики, зокрема криміналістичної техніки, судової фотографії, основ криміналістичної реєстрації; основних теоретичних відомостей про предмет, об'єкт та методику судової експертизи; класифікації судових експертиз; понять та видів методик і методів експертних досліджень; структури складання висновку експерта; форм і методів комплексних експертиз та досліджень; понять та основних причин експертних помилок; особливостей оцінки слідчим та судом висновку експерта; можливостей застосування природничо-наукових та інженерно-технічних засобів, закінчуючи знаннями автоматизованих інформаційно-пошукових систем; основ метрології та стандартизації; правил ділового етикету та професійної етики; правил та норм охорони праці та протипожежного захисту; відповідних фаховим завданням програмних засобів та основ користування персональною електронно-обчислювальною технікою.

У розд. 4 визначено кваліфікаційні вимоги до судового експерта щодо вищої освіти з відповідної галузі знань, освітньо-кваліфікаційних рівнів «магістр», «спеціаліст», володіння спеціальними знаннями, необхідними для надання висновку з досліджуваних питань, наявності відповідної підготовки, присвоєної в установленому порядку кваліфікації судового експерта з правом самостійного проведення певного виду (певних видів) судової експертизи.

У розд. 5 визначено інші вимоги щодо придатності до роботи за станом здоров'я [4].

Професійні стандарти, у свою чергу, використовуються у сферах:

1) освіти для:

– розроблення освітніх програм/стандартів та навчально-методичних матеріалів для всіх форм і видів освіти, навчання працівників на виробництві, підготовки педагогічних/науково-педагогічних працівників;

– розроблення стандартів оцінювання результатів навчання, присвоєння здобувачам професійних кваліфікацій, оцінювання відповідності отриманих професійних кваліфікацій працівників, випускників закладів освіти;

– проведення процедур підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб;

– формування єдиних критеріїв оцінювання компетентностей здобувачів професійних кваліфікацій, незалежно від шляхів (формальна чи

неформальна освіта, неформальне чи інформальне (спонтанне) навчання) їх отримання;

– професійної орієнтації населення, в тому числі учнів і студентів закладів освіти, працівників та безробітних;

2) управління персоналом для:

– визначення вимог до кваліфікаційних і спеціальних знань працівників, їхніх завдань, обов'язків та спеціалізації;

– створення умов для професійного розвитку працівників та підвищення якості їхньої праці;

– нормування праці;

– визначення посадових (робочих) завдань та обов'язків працівників, планування їхнього професійного зростання, розроблення посадових (робочих) інструкцій (за потреби);

– організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, у тому числі шляхом неформального навчання та підтвердження результатів неформального навчання;

– впливу на формування вимог до продуктивності праці та виробництва продукції (надання послуг);

– підбору, укомплектування штату працівниками;

– обґрунтування рішень, що ухвалюються за результатами атестації, сертифікації працівників;

– тарифікації, категорювання посад і професій (за потреби);

– розроблення стандартів підприємства, організації, установи;

– формування систем щодо мотивації та стимулювання персоналу;

– групування професійних кваліфікацій, які застосовуються на підприємстві, в організації, установі, за рівнями національної чи відповідної галузевої рамках кваліфікації;

– встановлення єдиних вимог до змісту та якості професійної діяльності, узгодження назв професій (професійних назв робіт, посад), упорядкування видів трудової діяльності.

Професійний стандарт повинен мати такі складові частини:

1) загальні відомості професійного стандарту:

– основна мета професійної діяльності;

– назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»);

– назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»);

– назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»);

– узагальнена назва професії (за потреби);

– професійна кваліфікація (зазначається професійна кваліфікація чи професійна кваліфікація за розрядом (класом, категорією, групою) або назва професійної кваліфікації);

– вимоги до державної сертифікації (за потреби);

- назви типових посад (за потреби);
- місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації);
- умови праці (за потреби);
- засоби захисту (за потреби);
- умови допуску до роботи за професією (за потреби);
- документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня національної рамки кваліфікації;
- 2) навчання та професійний розвиток (за потреби):
 - первинна професійна підготовка (назва кваліфікації);
 - перепідготовка (назва кваліфікації);
 - підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації);
 - підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації);
 - спеціальне, спеціалізоване навчання (назва кваліфікації);
- 3) нормативно-правові акти та нормативно-технічні документи з питань професійної діяльності;
- 4) загальні компетентності;
- 5) перелік трудових функцій (умовні позначення трудових функцій);
- 6) опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент (за потреби); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички);
- 7) дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту:
 - розробник професійного стандарту;
 - суб'єкт перевірки професійного стандарту;
 - дата затвердження професійного стандарту;
 - дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів;
 - рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту [5].

Порівнянням інформації, що несе в собі складові кваліфікаційних характеристик і професійного стандарту встановлено, що в стандарті вона (інформація), як найменше, більш об'ємна та деталізована. Основною відмінністю кваліфікаційних характеристик і професійних стандартів є те, що останні розробляються відповідно до національної та галузевих рамок кваліфікацій, які, в свою чергу, відповідають Європейським рамкам кваліфікацій, розробленим у межах Болонського процесу, до якого Україна приєдналася у 2005 р. [6-9]. Відповідно до зазначеного, в державі відсутні універсальні вимоги до професії «Судовий експерт» як на рівні освіти, так і на рівні ринку праці, які (вимоги) відповідають Європейському простору вищої освіти [10].

Висновки. Проведене аналізування дає підстави для висновків про те, що в державі конче назріла необхідність у розробленні професійного стандарту «Судовий експерт», що дасть можливість актуалізувати

кваліфікаційні характеристики, а відповідно до визначених документів (стандарту та характеристик) будуть актуалізовані освітні програми, програми підготовки (підвищення кваліфікації, перекваліфікації тощо), паспорти спеціальностей, за якими присуджуються наукові ступені, створені паспорти експертних спеціальностей тощо, що відповідатиме прагненням України до вступу до Європейського Союзу.

І наостанок. У професійному стандарті «Судовий експерт», після його розроблення та прийняття, буде закладено підвалини професії, якими не можуть володіти фахівці, які одноразово (а можливо й неодноразово) залучаються до проведення судової експертизи (судових експертиз). Законодавче поле повинно регламентувати їх освіту, освітньо-кваліфікаційний рівень, а також наявність відповідної підготовки за напрямком судової експертизи.

Перелік посилань

1. Кравець Ю. Професійні стандарти у системі підготовки робітничих кадрів. URL: https://lib.iitta.gov.ua/2654/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%9D%D0%92_5.pdf.
2. Сайт «Спільнота кадровиків та спеціалістів з управління персоналом». URL: <https://hrliga.com/index.php?module=news&op=view&id=21727>.
3. Сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/search/?s=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82>.
4. Про затвердження Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників: наказ Міністерства праці та соціальної політики України 29.12.2004 № 336. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text>.
5. Методика розроблення професійних стандартів: наказ Міністерства соціальної політики України від 22.01.2018 № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18#Text>.

References

1. Kravets, Yu. Professional standards in the system of training workers. Retrieved from: https://lib.iitta.gov.ua/2654/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%9D%D0%925.pdf. (in Ukrainian).
2. Website “Community of Human Resources and Personnel Management Specialists”. Retrieved from: <https://hrliga.com/index.php?module=news&op=view&id=21727>. (in Ukrainian).
3. Website of the Ministry of Social Policy of Ukraine. Retrieved from: <https://www.msp.gov.ua/search/?s=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82>. (in Ukrainian).
4. On approval of Issue 1 “Professions of workers that are common to all types of economic activity” of the Handbook of qualification characteristics of workers' professions: order Ministry of Labor and Social Policy of Ukraine 29.12.2004 No. 336. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text>. (in Ukrainian).
5. Methods of developing professional standards: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated 22.01.2018 No. 74. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18#Text>. (in Ukrainian).

6. Захарченко В. М., Міусов М. В., Парменова Д. Г. Рамки кваліфікацій у Європейському освітньому просторі: навч.-метод. посіб. / НУ «ОМА». Одеса. 2017. 88 с.
6. Zakharchenko, V. M., Miiusov, M. V., Parменова, D. H. (2017). Framework of qualifications in the European educational space: educational and methodical manual. Odesa. 88 p. (in Ukrainian).
7. Про затвердження Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів: постанова Кабінету міністрів України від 31.05.2017 № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2017-%D0%BF#Text>.
7. On approval of the Procedure for development, implementation, and revision of professional standards: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine as of 31.05.2017 No. 373. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2017-%D0%BF#Text>. (in Ukrainian).
8. Про затвердження Методики розроблення професійних стандартів: наказ Міністерства соціальної політики України від 22.01.2018 № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18#Text>.
8. On approval of the Methodology for the development of professional standards: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated 22.01.2018 No. 74. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18#Text>. (in Ukrainian).
9. Методичні рекомендації для визначення рівня професійних кваліфікацій за Національною рамкою кваліфікацій: рішення Національного агентства кваліфікацій від 17.09.2021 (протокол № 12 (48)). URL: <https://drive.google.com/file/d/15b6cMXzVhm-Сср6pyQ5hnJpS9XDLkImT/view>.
9. Guidelines for determining the level of professional qualifications under the National Qualifications Framework: decision of the National Qualifications Agency as of 17.09.2021 (Minutes No. 12 (48) Retrieved from: <https://drive.google.com/file/d/15b6cMXzVhm-Сср6pyQ5hnJpS9XDLkImT/view>. (in Ukrainian).
10. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ, 2015. 32 с.
10. Standards and recommendations for quality assurance in the European Higher Education Area (ESG). Kyiv. 2015. 32 p. (in Ukrainian).

DEVELOPMENT OF A PROFESSIONAL STANDARD “FORENSIC EXPERT” AS ONE OF THE AREAS FOR IMPROVING FORENSIC ACTIVITIES

A. Poltavskyi

The article is devoted to the problem of insufficient normative regulation of the relevant education, skill level, training, competencies and competencies of forensic experts. The current regulations are analyzed, in particular, the Law of Ukraine “On Forensic Expertise”, approved classification characteristics for the profession “Forensic Expert”. The latter were approved in 2007 and have not changed to this day, despite numerous changes in Ukrainian legislation.

From this point of view, publications were analyzed that analyze the regulation of education and requirements for the profession of Australia, Canada, the USA, Germany, Japan and other countries where professional standards (corporate, industry, regional, national and international) are developed, implemented, improved in the field:

– work to form and maintain a high professional level of employees, which meets the needs of production, determine the needs for workers and the level of their professional training;

– education for the development of educational standards and vocational training programs, methods for assessing and attesting the results of vocational training, effective and reasonable selection of personnel.

The use of professional standards, according to foreign politicians, practitioners, experts and researchers, is the engine for the development and functioning of both the labor and education sectors.

In connection with this, Ukraine did not stay aside either. Several normative acts of Ukraine, in particular the Code of Labor Laws, the Laws of Ukraine “On Education” and “On Vocational Education” were amended and supplemented, due to which the term “professional standard” appeared in the legal field.

A comparative analysis of the information contained in the classification characteristics for a profession and professional standards showed that the information in the standard is the most voluminous and detailed. The main differences between the characteristics and standards are that the latter are developed in accordance with the national and sectoral qualification frameworks, which, in turn, comply with the European qualification framework developed within the framework of the Bologna process, to which Ukraine joined in 2005. There is no professional standard “Forensic Expert” in the state, which makes it impossible to update the requirements for education, training programs, specialty passports, etc.

There is no professional standard “Forensic Expert” in the state, which makes it impossible to update the requirements for education, training programs, specialty passports, etc.

Key words: qualification, qualification characteristics, education, training, professional standard, forensic expert.